

Monologer

RESENÄRER DEL 2

ETT SCENARIO I ALL ENKELHET AV TOBIAS WRIGSTAD

Detta häftes innehåll:

Detta häfte innehåller samtliga monologer. Dessa skall (förutsatt att häftet gått i tryck som på det sätt som avsetts) gå att ta ut ur häftet som varsitt A4-ark, fram- och baksida.

Författarens monolog #1	1
Författarens monolog #2	3
Torstens monolog.....	5
Lenas monolog.....	7
Sigges monolog.....	9
Håkans monolog	11

För information om Författaren – se spelledarhäftet.

Författarens monolog#1

Nej, men! Är ni kvar, det trodde jag inte. Är det inte fantastiskt, tycker ni inte, att man kan lockas till sådana här historier? Att när som tid har passerat faller ett slags glamour över förbrytarna som följaktligen blir hjältar, eller får nya efterföljare? Man behöver bara titta på nynazismen för att få ett aktuellt exempel.

Läses snabbt, hetsigt

I mars 1979 blev en störning i en reaktor på kärnkraftverket Harrisburg över en natt en världsangelägenhet. I ett tevereportage från Harrisburg visas kärnkraftsverkets säkerhetschef i färd med att förklara hur liten faran för härdsmän egentligen är mot bakgrunden av hur busslaster med evakuerade människor far förbi i en aldrig sinande ström. Han är klädd i en tätt åtsmitande, grå kavaj, säkerhetschefen, med stora fibrer och en tunn ljusbrun tröja. Frisyren kan jag inte riktigt minnas men hans näsa minns jag. Den är kraftigt markerad, nästan judisk, och strax ovanför hans överläpp löper ned längs mungiporna och ned mot hakan en fantastisk mustasch. Det här skulle kunna vara historien om den mustaschen, men är snarare en historia om den tid som födde en generation av sådana (allvarligt menade) mustascher.

På något sätt inbillar jag mig ändå att de hör ihop, de här historierna. Om man skulle lägga samman dem skulle man på ett sätt eller ett annat få en summa som inte bara omsluter den här mustaschen utan även Bengt Östes fantastiska, bredrandiga slipsar, aids, antikärnkraftsdemonstrationerna och Klas Östergrens böcker. Bara för att nämna några. Jag kan naturligtvis ha fel.

Men nu skall vi tala om en tid då storblommigt och lösstickat gjorde sig en plats i var mans garderob, och där manchester och naturmaterial samsades i en och samma outfit. Unisex. En era av brunt och orange som många helst vill glömma.

Det som var fantastiskt var att tidsandan anammats av så många – inte bara ungdomarna och modemänniskorna, utan även karriäristerna, de redan etablerade, och majoriteten av den grå Svenssonmassan. Därför kunde han stå där, säkerhetschefen, i sin mustasch utan att hans förtroendekapital kom det minsta i gungning. Av embryot till åttiotalisterna kanske han redan betraktades som en föredetting, men för merparten av mänskligheten var hans mustasch bara en mustasch i mängden.

Det var en fantastisk tid som fick nytt bränsle med -68, och det kommer att dröja länge innan vi, om någonsin, får uppleva samma sak igen.

Allt nytt och obeprövat var *möjligheter*, inte försakade vägval. Man var öppen – man skulle vara öppen – för alla nya idéer. Allt skulle prövas, på universiteten växte sig kårerna större och starkare tills studenterna blev de förhärskande. I Sverige växte och frodades vänsterideologierna. Allt fler av landets ungdomar fortsatte sin utbildning efter gymnasiet och utbildningssystemet fick stöpas om flera gånger. Detta gav spelrum för den nya medbestämmanderätten. De lärare som inte ville ge vika för de nya tidenderna bröts sakta ned eller betraktades som olämpliga och försvann. Som ett slags nykommunistiskt samhällssystem i miniatyr – där de unga drevs mot de gamla för att bryta ny mark, bryta med gamla vanor och vanföreställningar som format det gamla samhället: en slags renande process. Varje generation skulle uppfinna hjulet på nytt. Den här bilden skiftar naturligtvis från person.

Inte oväntat var alla inte lika entusiastiska över tidsandan som de som gav sig hän åt den. Vissa hävdade att ungdomen förstördes av all denna tillåtna lekfullhet, att det följde ett ansvar med de nya möjligheterna som ingen tycktes åta sig.

Men visst är det sant att det föddes en del föreställningar och idéer som kanske var litet för radikala för allas vårt bästa.

Låt mig ta ett exempel: (Ta de här!)

Dela ut rollhäftena igen, alternativt de första rollkort. Sedan fortsätter du med inledningstexten till den första scenen, **SIGGE**
+ LENA = SANT.

Författarens monolog#2

Thurneman samlade Abrahamsson, Hedström, Lindberg och Jansson för det första mötet – det konstituerande. Han serverade dem kall pilsner, fyra olika sorters korv, nypotatis och mörkt bröd. Han hade instruerat dem om tillfällets formella natur och således, trots att det var en vanlig torsdag, hade de alla iklätt sig sina bästa gåbortskostymer som satt litet snett, litet för trångt, litet ovant. Hedström spottade på sina fin skor och gned dem med en trasa. Han hade ena foten på en hög sten invid väggkanten och den andra i vägdammet. Han vinglade till, men återfick balansen. Han snärtade med näsduken över skon för att göra sig av med ett osynligt dammkorn och satte ned foten på vägen igen. Han drog i kavajens nederdel för att få den att räckas så långt ned som den gjort vid konfirmationen, och upprepade putsningsproceduren med den andra skon. Lindberg, Jansson och Abrahamsson väntade otåligt i vägrenen.

Med fötterna på bordet, litet distra

De spankulerade med händerna i fickorna upp mot Sundsmargårdens lillstuga där Thurneman väntade.

Alla var där av olika anledningar. Hedström och Lindberg kände båda varandra, alla hade råkat tidigare i ett eller annat ärende, men var knappast bekanta mer än till efternamnet förutom konstellationen Hedström-Lindberg. Närvaron av alla dessa okända människor i söndagsutstyrsel gjorde dem osäkra och det var förmodligen precis vad Thurneman räknat ut. De lät sig väl smaka av pilsner, korv och nypotatis, och när Thurneman slutligen stack papperen under näsorna på dem är det tveksamt om de överhuvudtaget läste vad som där stod, och om de gjorde det – reflekterade över innebörden eller tog det på allvar. Säkerligen var detta återigen en uträkning från Thurnemans sida, och företaget utföll till belåtenhet. Snart hade Thurneman fyra mer eller mindre spretiga underskrifter och man skålade högtidligt i små bruna snapsglas för »föreningen».

Det är ganska intressant att observera att man i Sverige bildar en förening för att begå brott. Till och med där erkändes den svenska föreningsmentaliteten. Så blev den också en framgång, kanske mest beroende på ur vilken synvinkel man betraktar projektet.

Engagerat!

Sigge såg det inte som brott utan som ett konstverk, en syn som Lena också gjort till sin. Ur Sigges synvinkel hade Thurneman gjort något fantastiskt, satt sig i respekt i 30-talets Sverige, målat en fantastisk tavla. Han hade öppnat ögonen för någonting som man bara anade i den nya tidsandan. Hans respektlöshet för samhället,

hans uppbrott från de värderingar han uppfostrats med, vittnade om modernitet och en för tiden sällsynt integritet. De enda människor som fått lida för hans konst var bakåtsträvande och fångade i samhällets ekorrhjul. Att bryta sig loss därifrån, att visa människor vägen, skulle inte låta sig göras utan offer, offer som Thurneman med linjär programmering minimerat och isolerat till dessa fyrkantiga och ansiktslösa »individer». För Sigge var de ett revolutionens oundvikliga pris.

Torstens monolog

Har kissat ned sina byxor

Har dödat två människor, en man och en kvinna, och har precis insett vad han har gjort

Blodstänk i ansiktet och på kläderna

Torsten mår fruktansvärt dåligt

Jag förstod fanimej aldrig att det var på allvar; att Sigge menade allvar. Jag trodde att det hela mer var en grej för att få det att kännas verkligt, att vi hade pistoler med oss och så. Jag trodde att Sigge hade planerat något – att det skulle hända nåt fejkat när vi var där, eller att vi bara skulle vistas på polisstationen utan att göra något. Bara stå där med pistolerna och känna att vi var där, att möjligheten fanns. Aldrig att vi skulle göra det på allvar. När Lena grep pistolen och sköt trodde jag först att det var en del av någon överenskommelse mellan poliserna och Sigge, att de var med på »leken», men när jag fick det varma stänkblodet i ansiktet förstod jag att det var på riktigt. Sedan bröt helvetet löst.

Jag har aldrig blivit så rädd som idag.

Jag har bara fragmentariska minnen av vad som skedde: bilder av blodstänk på väggarna, bilden av hur en kvinnlig polis bad för sitt liv, hur jag jagade någon nedför en korridor. Jag hade en utomkroppslig upplevelse. Allt tycktes gå långsamt, som i repriserna på fotbollsmatcherna på teve, när R:et blinkar, ultrarapid. Jag såg mig själv från en position strax ovanför mig. Hur mitt hår böljade när jag sprang, hur jag sträckte pistolen framför mig och sköt, hur mitt ansikte såg ut. Det kändes som om det inte var jag, som om det var någon annan, som sköt, som sprang, men jag har blodstänk i ansiktet och på kläderna och jag känner lukten av blod i håret, i tröjan, överallt.

**BERÄTTA FÖR OSS OM TORSTENS KÄNSLOR, HANS
MINNEN OCH HANS TANKAR MED DINA EGNA ORD.**

Lenas monolog

Lena har precis dödat tre manliga poliser

Det var en nästan erotisk upplevelse

Har upptäckt något nytt, otroligt i sitt liv, längtar efter fortsättningen

Jag har aldrig i mitt liv varit med om något liknande. Polismannen liknade Håkan, han gjorde verkligen det. Han hade åtminstone många liknande drag. Det behövdes inte mycket för att göra honom till Håkan, litet längre hår, litet kortare avstånd mellan ögonen, litet längre och litet smalare. Jag drog ett djupt andetag och kände deras lukt, allesamman – Håkan, Sigge och Torsten.

För en kort sekund var jag tillbaka i den där stugan, blåslagen, förnedrad. Jag kunde inte längre kontrollera mig, jag tog pistolen ur Torstens ficka och sköt; sköt polisen som var Håkan mitt mellan ögonen och sedan brakade det lös.

Vi sprang genom det lilla polishuset, vi sköt dem som djur. De var helt överrumplade. Deras vapen var inlåsta i ett vapenskåp (jag tog en pistol ur skåpet sedan) och de kunde inte annat än be för sina liv. Det hade de ingenting för. Jag sköt tre. För varje man målade jag ett ansikte på honom i tankarna. Först Håkans, sedan Siggens och tillsist Torstens. Sedan sköt jag, och för varje skott kändes det som om jag återfick kontrollen över mitt eget liv, min egen kropp, tvättade bort smutskänslorna och smutslukten i blodet som rann ur hålen i deras kroppar som jag sprängde upp. Jag var tvungen att smaka på det, det var varmt och smakade järn.

Varje skott var som en orgasm, en spasm eller skakning. Jag kände hur jag blev våt och fuktig, och hur jag blev känslig över hela kroppen. Varje rörelse kändes, varje andetag och varje steg. Hela kroppen blev försatt i ett slags rustillstånd, jag drevs mot att tillfredsställa mig själv, drevs mot poliserna, drevs för att befria mig själv från smutsen och lukten. Jag sköt dem, en efter en. Jagade genom korridorerna driven av min egen spänning. Men när orgasmen till slut kom slappnade jag inte av, eller blev varse vad jag gjort. Jag såg inte med nya ögon på världen, distanserade mig inte till vad jag gjort driven av lusten. Det var som om orgasmen kom som en bekräftelse. Som ett incitament och inte som ett klimax. Som en början och inte som ett slut.

**BERÄTTA FÖR OSS OM LENAS KÄNSLOR, HANS
MINNEN OCH HENNES TANKAR MED DINA EGNA ORD.**

Sigges monolog

Smaken av uppkastningar i munnen

*Händerna nedsömlade av blod, ett spår i pannan efter att ha torkat sig i ansiktet
med händerna*

Mår otroligt dåligt, ångrar sig

Är det detta som jag har planerat i tre år? Är detta vad jag har sett fram emot så länge? De här vidriga minuterna? Hela jag luktar blod, jag har intorkat blod på mina händer och på mina kläder.

Jag har gått igenom den här händelsen i mina tankar hundra gånger under de här åren, men aldrig såg det ut så här. I mina tankar var det ett konstverk, ett avslutande penseldrag i Thurnemans tavla. I verkligheten var det något helt annat. Jag känner fortfarande lukten av blod, av polismännens blod, överallt. Den har grott fast i mig.

Jag var tvungen att kräkas. Jag sprang in på toaletten med handen framför munnen och kräktes i handfatet. Hela tiden hörde jag ljudet av skott som avlossades utanför. I mina tankar var det inte så grymt, poliserna grät inte, skrek inte, gjorde inte ifrån sig precis innan de dog. Det var vidrigt, hemskt, jag klarar inte mer.

När jag stod där tvekade jag. Jag visste inte om jag vågade eller inte. Hela mitt samlade förnuft skrek åt mig att jag skulle stoppa hela det här vansinniga företaget, men jag hade planerat det så länge. Jag vet inte vad jag skulle ha beslutat när jag tänkt färdigt, jag hann inte så långt. Lena grep Torstens pistol och sköt och sedan fanns det ingen återvändo. Jag sköt jag också, och nu ångrar jag mig. Men vad hjälper det. Det går inte att göra det ogjort.

Vi har säkert lämnat en massa spår efter oss, avtryck, mitt maginnehåll i handfatets vattenlås, allt. Det är redan slut, och ändå flyr vi, försöker hålla oss vid liv intill slutet.

Thurneman, jag klarar inte det här. Jag förstår inte hur du klarade av det. Jag förstår inte att du aldrig kände vämjelse eller ånger efter sex års mördande. Jag klarar inte det, jag är inte som du. Jag kan inte fortsätta det här. Jag kommer att bryta samman, krossas av skuldkänslor. Hela tiden ser jag polisernas ansikten framför mig. Hur jag räckte pistolen till Håkan, hur Håkan sköt och sköt och sköt. Hur jag sköt.

VAR GOD VÄND ➡

Hur Torsten sköt, hur Lena. Thurneman, jag är inte som du; jag kommer aldrig att kunna fortsätta det här.

**BERÄTTA FÖR OSS OM SIGGES KÄNSLOR, HANS
MINNEN OCH HANS TANKAR MED DINA EGNA ORD.**

Håkans monolog

Har just dödat en människa med ett nackskott med Siggas pistol

Oerhört förvirrad, pendlar i sin betraktelse av sig själv

Vet inte om han ångrar sig eller inte

Jag har just dödat en annan människa!

Jag förstår inte varför, jag förstår inte hur jag kan ha blivit sådan. Jag trodde väl att det bara var ett spel först; en lek av något slag, och det verkade ganska spännande, så jag spelade med. Jag trodde nog att Sigge innerst inne trodde att han skulle göra det, men jag trodde att han skulle bryta ihop precis på slutet. Eller så trodde jag inte det och bara inbillade mig att så var fallet för att inte behöva moralisera över mig själv, eller ens fundera i vad fan jag höll på med. Har du aldrig velat släppa taget, när du står framför ett stup, eller vid kanten av en hög byggnad kasta dig ut? Jag tror att vi alla vill kasta oss ut, släppa kontrollen över vad vi tycker och tänker och verkligen vara oss själva – utan samhällets alla pådyvlade konstruktioner som moral och etik. Jag tror att det är precis vad jag har gjort – släppt taget. Jag var bara tvungen att ljuga för mig själv för att inte stoppa mig. Nu är det på något sätt inte mitt fel, utan omständigheternas eller kanske till och med Siggas.

Det var Sigge som tillslut satte pistolen i handen på mig och fick mig att skjuta. Och jag sköt. Jag sköt polisen som satt på huk framför mig, med händerna över huvudet. Tryckte pistolpipan mot hans nacke så hårt att jag kände det spänna och ta emot innan jag tryckte av och såg hur kulan slet sönder honom. Jag kunde inte sluta skjuta. Jag tömde hela trumman i kroppen innan Sigge fick stopp på mig. Jag har dödat en annan människa.

Jag kan inte beskriva känslan. Av våldsverkare och psykopater har jag hört den beskrivas som »den ultimata makten», eller »som ett opium», men det tycker jag inte. Snarare blev jag förvånad av hur lätt det var. Kanske är det lätt för att det kändes så överkligt, och just därför var jag tvungen att skjuta honom sex gånger, för att verkligen se kopplingen mellan pekfingrets rörelse över avtryckaren och de gapande hål som slets upp i kroppen på marken.

Känslan kom ikapp mig först efteråt.

VAR GOD VÄND ➡

Jag har just dödat en annan människa. Vem var det? Hade han familj, barn kanske, eller en fru? Jag har just ändat ett annat liv.

Som barn kände jag sympati med myggorna och flugorna som vi slog, när Ramses (katten) avlivades grät jag i en hel vecka, och nu. Nu har jag precis dödat en annan människa. Jag kan inte beskriva känslan. En del av mig är chockad och stum, den andra vill bara skrika och vrida tillbaka tiden. Jag är en mördare, men vad som chockar mig mest är med vilken likgiltighet jag konstaterar det. Jag kan säga det rakt ut – jag är en mördare. Kunde jag förstå ordets verkliga innebörd skulle jag förmodligen kräkas. Varför kan jag inte känna några känslor?

**BERÄTTA FÖR OSS OM HÅKANS KÄNSLOR, HANS
MINNEN OCH HANS TANKAR MED DINA EGNA ORD.**